

Introducció a la plataforma *eduquem.net*

Guia per a Direcció i Equip Docent del centre

© Alexandre Sala Paixau, Esparreguera (BCN) 11/11/2025

info@eduquem.net - asala@xtec.cat

Índex

1. Origen del projecte.....	3
2. Desenvolupament.....	4
3. Aplicatiu SACS (Sistema d'Avaluació de Competències Socials).....	5
4. Aportacions metodològiques del sistema.....	5
5. Utilitat per a la millora educativa.....	6
6. Els models de competència social.....	6
7. Establiment d'indicadors.....	7
8. De l'autopercepció a l'evidència útil: com <i>llegir</i> F1–F4?.....	8
9. Incorporació del test d'escenaris.....	11
10. Marc normatiu.....	13
11. Bibliografia.....	14

Figura 1: Interfície de la part privada orientada a l'alumnat validat

1. Origen del projecte

La idea d'*eduquem.net* va nèixer a partir de l'estudi del Programa de Competència Social (PCS) impulsat per Manuel Segura Morales amb aportacions de Margarita Arcas Cuenca. El PCS articula el desenvolupament socioemocional de l'alumnat a partir de quatre eixos complementaris: (1) habilitats cognitives de pensament (causal, alternatiu, conseqüencial, presa de perspectiva, mitjans-fi), (2) educació en valors i creixement moral (dilemes i raonament), (3) habilitats socials i assertivitat (comunicació interpersonal), i (4) educació emocional i autoregulació (control de la ira, l'ansietat i la tristesa).

Aquests principis es van concretar en materials de suport ara clàssics com el llibre *Ser persona y relacionarse* (secundària), *Relacionarnos bien* (4-12 anys) i *Educación las emociones y los sentimientos*, orientats tots ells a l'educació socioemocional.

En coherència amb això, els 4 primers formularis d'*eduquem.net* s'alineen amb aquests quatre eixos per oferir una preavaluació institucional de la competència social: Pensament → Escenaris d'Aprenentatge; Valors → Motivació Ètica; Habilitats socials/Assertivitat → Assertivitat; Emocions/Autoregulació → Habilitats Socials (component d'autoregulació).

El projecte Segura / Arcas es va traslladar a Catalunya (2007–2009) per la intervenció d'un grup de recerca de la Universitat de Barcelona sobre l'aplicació del PCS a l'ESO, coordinat per Cesc Notó Brullas (ICE-UAB). Aquest treball va consolidar protocols de centre, mentoratge docent i transferència a l'aula, i va connectar la competència social amb el benestar docent i la gestió positiva de conflictes.

En paral·lel, el desenvolupament del projecte vaig dur a terme en el marc d'una llicència retribuïda dins d'un grup de treball dirigit per Maria Masip Utset (ICE-UAB), que en va orientar la implementació i el seguiment a centres.

Promotors del PCS, qui és qui?

Manuel Segura Morales (1928–2022)

Jesuïta i pedagog. Professor de Psicologia Educativa a la Universidad de La Laguna - ULL durant 26 anys; doctor honoris causa (2012).

Creador del Programa de Competència Social i autor de *Ser persona y relacionarse*, *Decide tú I/II* i *Relacionarnos bien*.

Margarita Arcas Cuenca

Mestra i professora de PT. Coautora de *Decide tú I/II* i *Relacionarnos bien* (Primària).

Especialista en competència social i convivència a Primària.

Cesc Notó Brullas

Mestre, psicòleg i orientador. Formador (ICE-UAB i Departament d'Educació).

Coordinador del grup de recerca (UB, 2007–2009) sobre l'aplicació del Programa de Competència Social a l'ESO.

2. Desenvolupament

El sistema i el programari associat es van elaborar en el marc d'un projecte de recerca a càrrec de l'autor, Alexandre Sala, aplicat al PCS dins l'ICE de la Universitat de Barcelona i d'una llicència d'estudis supervisada per la Catedràtica Maria Masip Utset. La primera prova pilot es va fer el 2007 a l'Institut El Castell d'Esparreguera el 2007 i s'ha mantingut en revisió.

Entre els cursos 2009 i 2022 la web es va mantenir operativa i es van anar introduint millores i extensions com el treball per grups, la introducció d'estadístiques comparatives de resultats i els informes personalitzats. El mes de novembre de 2025 s'ha enllestit una modernització del codi que permet estadístiques evolutives de tot el període actiu (actualment 16 anys).

Supervisora del projecte eduquem.net:

Maria Masip Utset

Catedràtica d'Educació Secundària. Membre de la Xarxa d'Escoles que Aprenen i formadora de la Unitat de Formació del Professorat (ICE-UAB).

Trajectòria de direcció i coordinació pedagògica a instituts de Badalona; impulsa processos de canvi i millora en centres.

Autora de materials sobre transferència de la formació i lideratge pedagògic (p. ex. «Les claus del canvi...», «La formació com a eina de transformació del centre»).

Centres educatius i usuaris registrats a 10/11/2025:

Institut La Vall de Tenes (755 usuaris), Sant Domènec Savio (646), Institut Creu de Saba (564), Institut Alexandre Satorras (520), Institut Sant Elm (500), Institut de Cervelló (468), Institut El Castell (459), Institut Escola Jacint Verdaguer (425), Institut Anna Gironella de Mundet (331), Escola Pia Balmes (271), Institut Xaloc (149), Institut Escola Marta Mata (146), Institut Santa Eulàlia (141), Institut de Terrassa (137), Institut Llor (132), Institut Pla Marcell (130), FEDAC-Vic (117), Institut El Til·ler (116), Institut Quatre Cantons (89), Institut Escola Renaixença (83), Institut Tarragona (80), Institut d'Auro (75), Institut Montgròs (69), Institut Miquel Biada (52), Maristes Anna Ravell (49), Institut Lluís de Peguera (45), Institut La Segarra (40), Institut Cardener (39), Institut Manresa Sis (31), Institut Francesc Ribalta (29), Escola Marinada (26), Creixen Terrassa (24), Institut Maria Aurèlia Capmany (24), Institut Escola El Bruel-Empuriabrava (22). Institut Jaume Huguet (19), Institut Castellbisbal (16), Institut de Palamós (15), Institut Domus d'Olivet (15), Institut Ventura Gassol (14), Maria Inmaculada (14), Institut Príncep de Viana (11), Inst-Esc Art. Oriol Martorell (10), Institut Lacetània (10).

D'altres usuaris per compte propi : 7.722.

3. Aplicatiu SACS (Sistema d'Avaluació de Competències Socials)

SACS és el nom del programari contingut a la web eduquem.net. La seva tasca és gestionar la base de dades de manera que integri tots els tests dins un mateix arxiu i permeti analitzar les respostes per a una lectura global i interrelacionada, així com distribuir-les controlant la seva confidencialitat.

- F1. Test IM (Gardner) – Int. socials Intrapersonal i Interpersonal
- F2. Assertivitat (Michelson)
- F3. Habilitats Socials (Goldstein)
- F4. Motivació Ètica (Delio del Rincón)
- F5. Escenaris d'Aprenentatge (basat en Barker)

4. Aportacions metodològiques del sistema

- Processament automàtic i en temps real.
- Confidencialitat amb noms inventats i contrasenyes aleatòries.
- Doble nivell de visualització: individual i col·lectiu.
- Comparabilitat gràcies a una base de dades comuna.

5. Utilitat per a la millora educativa

La principal funcionalitat del programa és la detecció de tendències evolutives temporals en col·lectius amplis, com les fortaleses i vulnerabilitats per nivells o grups i aspectes rellevants de les competències socials de l'alumnat. Per altra banda la utilització del programari per diferents centres permet comparar les dades globals de centre (accessibles només a l'equip de gestió) amb les dades genèriques de la resta.

Des del punt de vista de l'acció tutorial, l'informe individual de cada alumne (visible si l'alumne li facilita l'accés amb la seva contrasenya) mostra una taula comparativa per percentils d'un total de 25 indicadors, dels quals la tutora o tutor pot identificar debilitats i fortaleses que li facilitaran un coneixement de l'alumne i una pauta de treball per a les entrevistes tutor/alumne i tutor/família.

Des del punt de vista de la planificació de l'acció educativa del centre el programa pot contribuir en aspectes com:

- Avaluació de l'impacte del PAT i dels plans de convivència.
- Suport per a la PGA i la memòria anual.
- Cultura de millora basada en dades.

6. Els models de competència social

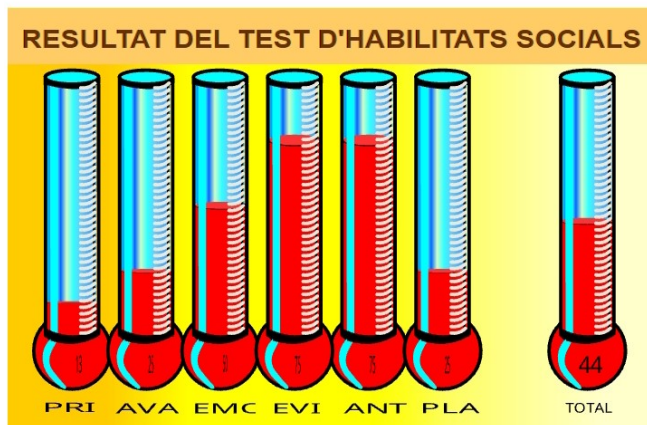
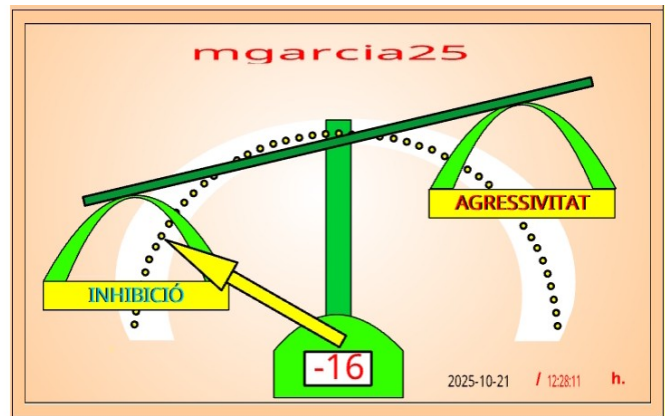
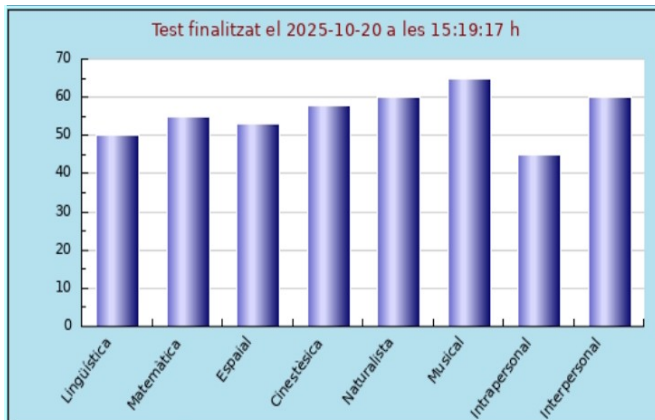
La competència social es desenvolupa al llarg del cicle vital de les persones; constants com el comportament prosocial i l'autoregulació hi tenen un paper central. ¹Els models operatius de competència social subratllen el paper del context i la situació i organitzen components (habilitats, comportaments i cognicions). A més de definir els fins, descriuen els processos per assolir-los i diferencien la competència dels indicadors utilitzats per mesurar-la.

1. Model analític-conductual (Goldfried & D'Zurilla): procés en cinc passos (anàlisi; alternatives; avaluació social; mesura; avaluació de la mesura).
2. Model de processament de la informació social (SIP): sis etapes (codificació; interpretació; objectius; memòria a llarg termini; selecció; execució/avaluació).

1 Veure bibliografia relacionada al final d'aquest dossier

3. Model de tres components: habilitats socials → rendiment social → adaptació social.
4. Model *quatripartit*: components cognitius, conductuals, emocionals i de motivació/expectatives.

El **model quatripartit** és el que es correspon amb el model adoptat per Segura / Arcas, amb algunes variacions.

7. Establiment d'indicadors

Des d'aquesta òptica, els quatre blocs del model quadripartit es mapegen operativament amb els quatre primers formularis del sistema. El formulari F1 visualitza el component cognitiu mitjançant la comparativa que fa l'alumne de les dues competències finals (intrapersonal i interpersonal) en relació amb la resta d'àmbits cognitius i entre elles mateixes. Encara que no és una prova de competència social estricta, la resta de perfils d'intel·ligències múltiples contextualitzen la competència social identificant fortaleces cognitives rellevants per a la interacció (p. ex., lingüística per a la comunicació, intrapersonal per a

l'autoregulació, interpersonal per a l'empatia, lògica-matemàtica per a la resolució de problemes). Això permet interpretacions més fines dels altres indicadors del centre.

El component conductual, a F2 Assertivitat (Michelson), ofereix una lectura del repertori de respostes instrumentals (sol·licitar, rebutjar, defensar drets, negociar) que el model situa en el nucli de les habilitats conductuals socialment adequades. El component emocional es recull a F3 Sociabilitat — Habilitats Socials (Goldstein): hi aborda aspectes de regulació afectiva i prosocialitat (empatia, alternatives a l'agressió, afrontament de l'estrès, control de la ira) que el model vincula al processament i la modulació emocional necessaris per a respostes ajustades.

El component de motivacions i expectatives es treballa a F4 Motivació Ètica (Del Rincón): explora l'estructura de valors, el raonament moral i les expectatives d'eficàcia/control, que orienten la conducta prosocial i la coherència valor-acció. En conjunt, F1–F4 proporcionen un quadre integrat on cognició, comportament, emoció i valors es corresponen amb els quatre pilars del model i generen indicadors complementaris a escala d'alumne, grup i centre. (Tot i que la presa de decisions situacional s'opera amb més claredat al mòdul d'Escenaris, aquí se'n fa una lectura cognitiva contextual a partir de F1.)

8. De l'autopercepció a l'evidència útil: com llegir F1–F4?

Cal no perdre de vista que tot parteix de l'autopercepció que aporta l'alumne.

a) Què “mesura” realment l'autoinforme?

Les respostes de l'alumnat no ens donen la realitat “tal qual”, sinó un autorretrat pautat (*selfie social*) del que creu, sent i espera d'ell mateix en contextos socials. Aquesta mirada és informació pedagògica de primera mà: captura expectatives, narratives, autoconcepte i llenguatge emocional —els mateixos factors que medien la seva conducta futura. Treballar amb aquesta visió és treballar amb la matèria primera del canvi.

b) Objectivitat operativa: quatre estratègies

- **Lectura ipsativa** (dins la persona): a F1, el valor no és tant un “nivell absolut” com el perfil relatiu entre àmbits (intrapersonal/interpersonal vs resta). Això redueix el pes del biaix i focalitza fortaleces i àrees de creixement pròpies.

- **Triangulació interna** (entre formularis): coherències o divergències entre F1–F4 orienten l’anàlisi (p. ex., *interpersonal* alt a F1 però assertivitat baixa a F2 → objectiu de “dir no” i “defensar drets”).
- **Tendència temporal** (longitudinal): repetir F1–F4 (trimestral/anual) permet observar canvi real més enllà d’un dia concret.
- **Llei dels grans números** (escala de centre): agregant classes i nivells es minimitzen biaixos individuals i emergeixen patrons fiables (p. ex., dèficit col·lectiu en regulació de la ira a F3).

c) El formulari com a acte educatiu

Responent, l’alumne incorpora vocabulari socioafectiu, formula judicis morals i fa metacognició sobre habilitats. L’instrument no només registra dades: indueix aprenentatge i obre una finestra de disposició al canvi que el tutor pot aprofitar immediatament.

d) El paper del tutor: abans / durant / després

- **Abans**: donar sentit (per què ho fem), garanties (confidencialitat, no afecta notes), i un marc d’honestedat (“no hi ha respostes bones o dolentes”).
- **Durant**: temps suficient, consignes clares, ambient tranquil.
- **Després**: lectura conjunta de fortaleces i palanques de millora, acord de 1–2 objectius SMART i micro-pràctiques (p. ex., guions per demanar ajuda, respiració en 4 temps, diari d’agraïments, dilemes morals curts a l’aula). Fixar seguiment breu (2–3 setmanes).

e) Com gestionar els biaixos de resposta

- **Desig social**: minimitza’l recordant la finalitat formativa i que no hi ha conseqüències avaluatives.
- **Inatenció o respostes aleatòries**: observa **temps de resposta** i incoherències evidents; si cal, repeteix el tram.
- **Extremisme**: interpreta valors **relatius** (perfil) i no només magnituds.
- **Triangula** amb evidència lleugera d’aula (rúbriques d’observació, incidències de convivència, tasques cooperatives).

f) De dades a decisions (guia ràpida)

- **F1 fort en intrapersonal + F2 baix** → treball de guions assertius (“dir no”, “demanar aclariments”) i role-play.

9. Incorporació del test d'escenaris

El **test d'escenaris** (F5, basat en Barker) completa el marc F1–F4 aportant una lectura situacional de la competència social: no pregunta “qui sóc” ni “què sé fer”, sinó què faria l'alumne davant d'un context concret amb constriccions reals (temps, normes, rols, expectatives d'iguals i d'adults). Així, tanca el cercle entre cognició, conducta, emoció i valors (quatrimpartit) i el context ecològic on aquestes dimensions es posen en joc.

Què aporta específicament:

- **Operativitza el context:** cada escenari defineix un *setting* (aula, passadís, xarxes, treball en equip, conflicte puntual, petició d'ajuda...) on es demana detectar pistes socials, aclarir objectius, generar alternatives, anticipar conseqüències i seleccionar/justificar una resposta. (Sintonitza amb el model de processament de la informació social i amb el model analític-conductual.)
- **Redueix el biaix general** de l'autoinforme: la resposta és ancorada a una situació, cosa que limita respostes massa abstractes o desitjables socialment i dona informació accionable per a la tutoria.
- **Fa visible la transferència:** mostra si els recursos que l'alumne diu tenir (F1–F4) s'activen quan hi ha pressió contextual (mirada d'iguals, incertesa, conflicte de valors...).

Ús pedagògic (abans / durant / després)

- **Abans:** breu activació de vocabulari socioafectiu i recordatori de normes d'aula/centre. Presentar el test com a pràctica guiada de decisions, no com a examen.
- **Durant:** situacions curtes i recognoscibles, amb opcions de resposta (i un *camp obert breu* per a la justificació).
- **Després:** retorn formatiu immediat: 1) *què he vist del context?* 2) *què volia aconseguir?* 3) *quines vies tenia?* 4) *per què n'he triat una?* 5) *com ho faré la propera vegada?*
Concretar 1–2 microobjectius (guions assertius, estratègies d'autoregulació, passos per demanar ajuda, criteris per a dilemes morals) i practicar-ho amb *role-play*.

Exemples de lectura combinada amb F1–F4

- F1 alt en interpersonal però F5 evita el conflicte → treballar assertivitat (F2) i guions de “dir no” en situacions amb pressió del grup.
- F3 baix en regulació emocional + F5 tria respostes impulsives → introduir rutines d'autoregulació i pauses positives abans de decidir.
- F4 mostra valors prosocials però F5 justifica respostes instrumentals → treball amb dilemes morals curts i coherència valor–acció.

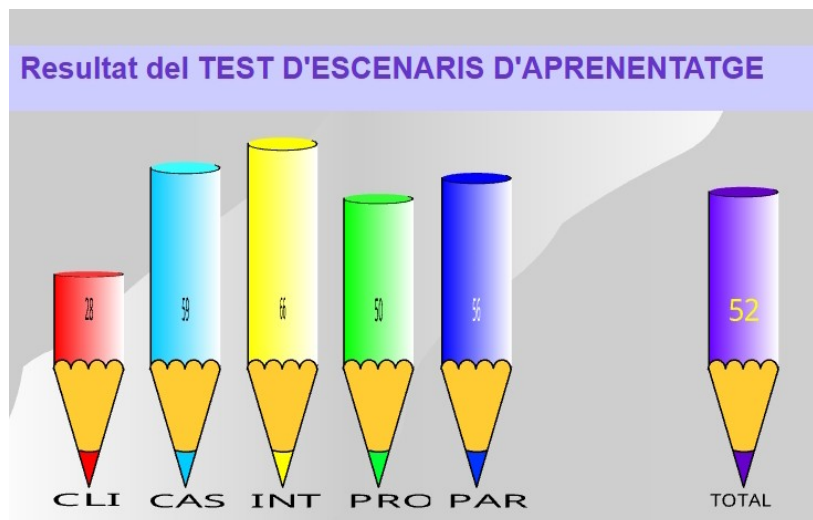
Lectura institucional

- **Mapa de contextos crítics** per nivell/grup (on es concentren decisions poc ajustades: passadís? xarxes? treball en equip?).
- **Avaluació d'impacte** de mesures del **Pla de convivència/PAT** (pre–post).
- **Disseny de protocols i rutines** (mediació, espais de calma, acció tutorial breu) orientats pels patrons d'escenaris.

Cauteles i qualitat

- Escenaris **adaptats per edat i cultura de centre**; llenguatge **neutral**; rotació de casos per evitar memorització.
- Recordatori de **finalitat formativa i confidencialitat**.
- **Freqüència moderada** (p. ex., 1–2 aplicacions/any) i anàlisi de **tendència** més que d'instantànies.

En síntesi, el test d'escenaris converteix el “selfie social” en **decisions situades**: ajuda a veure **què passa quan passa** i proporciona **palanques concretes** perquè tutor i alumne transformin la intenció en **conductes efectives** dins del context real del centre.

10. Marc normatiu

Els marcs vigents estableixen que l'educació bàsica ha de garantir el desenvolupament personal i social, la convivència i la participació.²

Marc europeu. Recomanació del Consell de la UE (22.05.2018) sobre competències clau: competència personal, social i d'aprendre a aprendre i competència ciutadana.³

Marc estatal. LOMLOE (LO 3/2020) → avaluació global, contínua i formativa; RD 217/2022 (ESO) → ensenyances mínimes i perfil de sortida; Ordre EFP/754/2022 → Perfil de sortida; LOPIVI (LO 8/2021) → prevenció i protecció (convivència i educació socioemocional).⁴

Marc català. LEC 12/2009 → autonomia de centre (PEC, PAT, Pla de convivència); Decret 102/2010 → autonomia pedagògica i organitzativa; Decret 279/2006 → drets/deures i convivència; Decret 175/2022 → currículum competencial (CPSAA); Decret 150/2017 → educació inclusiva (mesures universals, addicionals, intenses).⁵

Documents de centre: PEC, NOFC, Pla de convivència, PAT i DOIGC concreten la funció educadora i defineixen indicadors i procediments de seguiment.⁶

Coherència amb eduquem.net: instruments i informes per al PAT i la convivència, alineats amb el perfil de sortida i la CPSAA; reforcen l'avaluació competencial global i la rendició de comptes (PEC, PGA).

Què exigeix la normativa? (checklist de centre)

- PEC actualitzat (valors, convivència, perfil competencial)
- PAT amb objectius socioemocionals i indicadors
- Pla de convivència: prevenció, mediació i protocols LOPIVI
- Organització tutorial i orientació (coordinació i seguiment)
- Avaluació competencial (CPSAA) i informes a famílies/alumnat
- DOIGC: actuacions, òrgans i calendaris
- Inclusió: mesures universals/addicionals/intenses (D 150/2017)
- Rendició de comptes: memòria i PGA

² UE — Recomanació del Consell (22.05.2018) sobre competències clau.

³ Espanya — LOMLOE (LO 3/2020); RD 217/2022 (ESO); Ordre EFP/754/2022 (Perfil de sortida).

⁴ Espanya — LOPIVI (LO 8/2021) — Prevenció i protecció; protocols als centres.

⁵ Catalunya — LEC 12/2009; Decret 102/2010; Decret 279/2006; Decret 175/2022; Decret 150/2017.

⁶ Alineació amb Perfil de sortida (CPSAA) i instruments de centre (PEC, PAT, Pla de convivència, DOIGC).

11. Bibliografía

- Segura, M. (2002). Ser persona y relacionarse. Madrid: Narcea.
- Segura, M. & Arcas, M. (2016). Relacionarnos bien. Madrid: Narcea.
- Arcas, M. & Segura, M. (2010). Educar las emociones y los sentimientos. Madrid: Narcea.
- Mesa Expósito, J. R. (2008). Tesis ULL sobre Ser persona y relacionarse.
- Arcas Cuenca, M., & Segura Morales, M. (2010). *Educar las emociones y los sentimientos*. Madrid: Narcea.
- Masip Utset, M. (2006). ¿Qué nos pasa en secundaria? *Cuadernos de Pedagogía, (354)*, 78–83.
- Masip Utset, M. (2013). Las claves de una mejora sostenible. *Cuadernos de Pedagogía, (431)*, 46–49.
- Vilalta i Murillo, D., Masip Utset, M., & Teixidor Corominas, M. (2011). Acompañar procesos de cambio a través de la formación. *Cuadernos de Pedagogía, (417)*, 74–76.
- Notó Brullas, C. (2013). Encuentros. *Convives, (4)*.
- Notó Brullas, C., Grado Pérez, À., & Giner Tarrida, A. (2015). Mentorías y bienestar. ¿Por qué no soñar? *Convives, (11)*.
- Segura Morales, M. (2002). *Ser persona y relacionarse: Habilidades cognitivas y sociales y crecimiento moral*. Madrid: Narcea.
- Segura Morales, M., & Arcas Cuenca, M. (2016). *Relacionarnos bien: Programas de competencia social para niñas y niños de 4 a 12 años* (11a ed.). Madrid: Narcea.
- Cavell, T. A. (1990). Social adjustment, social performance, and social skills: A tri-component model of social competence. *Journal of Clinical Child Psychology, 19*(2), 111–122.

- Crick, N. R., & Dodge, K. A. (1994). A review and reformulation of social information-processing mechanisms in children's social adjustment. **Psychological Bulletin, 115*(1), 74–101.*
- D'Zurilla, T. J., & Goldfried, M. R. (1971). Problem solving and behavior modification. **Journal of Abnormal Psychology, 78*(1), 107–126.*
<https://doi.org/10.1037/h0031360>
- Gresham, F. M., & Elliott, S. N. (1990). **Social Skills Rating System (SSRS)**. Circle Pines, MN: American Guidance Service.
- Kanning, U. P. (2003). **Diagnostik sozialer Kompetenzen.** Göttingen: Hogrefe.
- Rose-Krasnor, L. (1997). The nature of social competence: A theoretical review. **Social Development, 6*(1), 111–135.* <https://doi.org/10.1111/j.1467-9507.1997.tb00097.x>
- Junge, C., et al. (2020). The building blocks of social competence: Contributions of the Consortium of Individual Development. **Developmental Cognitive Neuroscience, 45*, 100809.* <https://doi.org/10.1016/j.dcn.2020.100809>
- Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament. (1997). **Programa de competència social. Secundària**. Barcelona: Departament d'Ensenyament.
- Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament. (1997). **Programa de competència social. Primària**. Barcelona: Departament d'Ensenyament.
- Junta de Andalucía, Consejería de Desarrollo Educativo y FP. (s. d.). **Ser Persona y Relacionarse**. Portal de Convivència Escolar.
- Gobierno de Canarias, DGOIE. (s. d.). **Decide tú I; Decide tú II**. Materials didàctics.